

HİKMET

ULUSLARARASI HAKEMLİ İLMİ
ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCH
МЕЃУНАРОДНО НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКО СПИСАНИЕ

ADEKSAM

Gostivar - Makedonya

Yayın yılı: XIV, Sayı: 27, Yıl 2016/1

HİKMET

Uluslararası Hakemli İlmî Araştırma Dergisi

ADEKSAM

Sahibi: Tahsin İBRAHİM

BAŞ EDITÖR:

Prof. Dr. Fadıl HOCA

EDITÖR YARDIMCISI:

Prof. Dr. Mahmut ÇELİK

ULUSAL YAYIN KURULU:

Doç. Dr. Abdülmecit NUREDİN (Makedonya)

Doç. Dr. Mensur NUREDİN (Makedonya)

Doç. Dr. Aktan AGO (Makedonya)

Doç. Dr. Osman EMİN (Makedonya)

Dr. Fatma HOCİN (Makedonya)

Dr. Elvin HASAN (Makedonya)

ULUSLARARASI YAYIN KURULU:

Doç. Dr. Fahriye EMGİLLİ (Türkiye)

Dr. Marija DJİNDJİC (Sırbistan)

Dr. Taner GÜÇLÜTÜRK (Kosova)

Dr. Almira SULYEVİÇ (Sırbistan - Sancak)

Sekreter/Tasarım : İlker ALİ

Tercüme : Ayhan ŞABAN

İrtibat: iletisim@hikmetdergisi.org / hocafadil@hotmail.com

web: www.hikmet.mk / www.hikmetdergisi.org

HİKMET

Uluslararası Hakemli İlmî Araştırma Dergisi

ULUSAL BİLİM VE HAKEM KURULU

- Prof. Dr. Yusuf HAMZAOĞLU (Makedonya)
Prof. Dr. Ahmet ŞERİF (Makedonya)
Prof. Dr. Numan ARUÇ (Makedonya)
Prof. Dr. Oktay AHMED (Makedonya)
Prof. Dr. Nazım İBRAHİM (Makedonya)
Prof. Dr. Musa MUSAI (Makedonya)
Prof. Dr. Violeta DİMOVA (Makedonya)
Prof. Dr. Mariya LEONTİÇ (Makedonya)

ULUSLARARASI BİLİM VE HAKEM KURULU

- Prof. Dr. Recai COŞKUN
Sakarya Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Muhammed Nur DOĞAN
İstanbul Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Necati DEMİR
Gazi Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Mehmetzeki İBRAHİMGİL
Gazi Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Dr. Melahat PARS
Ankara Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Mirjana TEODOSİJEVIC
Belgrad Üniversitesi (Sırbistan)
Prof. Dr. Ksenija AYKUT
Belgrad Üniversitesi (Sırbistan)

HİKMET

Uluslararası Hakemli İlmî Araştırma Dergisi

Prof. Dr. Gazmend SHPUZA	
Arnavutluk Bilimler Akademisi	(Arnavutluk)
Prof. Dr. Lindita XHANARI	
Tiran Üniversitesi	(Arnavutluk)
Prof. Dr. Kerima FİLAN	
Sarayevu Üniversitesi	(Bosna Hersek)
Doç. Dr. Adnan KADRİÇ	
Zenitsa Üniversitesi	(Bosna Hersek)
Doç. Dr. Tudora ARNAUD	
Şevçenko Kiev Milli Devlet Üniversitesi	(Ukrayna)
Prof. Dr. Vugar SULTANZADE	
Doğu Akdeniz Üniversitesi	(KKTC)
Doç. Dr. Mehseti İSMAYİL	
Azerbaycan Devlet Üniversitesi	(Azerbaycan)

İÇİNDEKİLER

ÜSKÜP'ÜN "GAZİ BABASI": ÂŞIK ÇELEBİ Prof. Dr. Filiz KILIÇ	8
ZORUNLU GÖÇ DALGASI ÖRNEK OLAY: KOSOVA 2015 Prof. Dr. Sevin ARSLAN, Prof. Dr. Esat ARSLAN,	22
ERGENLİĞİN KİLİT UNSURU OLARAK YALNIZLIK Prof. Dr. Yovanka DENKOVA	38
CAHİT KÜLEBİNİN LİRİK ŞİİRLERİNDE "KADINLIK " SEMANTİĞİ VEYA: SADE ŞİİRSELLİKTE APOTEZ Prof. Dr. Lusi KARANIKOLOVA-ÇOÇOROVSKA	50
KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN'IN HÜRREM SULTAN'A YAZDIĞI MANZUM MEKTUP TÜRÜNDEKİ GAZELİNDE SEVGİLİYE HİTAPLAR Doç. Dr. Murat A. KARAVELİOĞLU	62
MAKEDONYA TÜRKLERİNDE VE BAZI TÜRK TOPLULUKLARINDA YENİ DOĞMUŞ ÇOCUKLARLA İLGİLİ İNANIŞ VE UYGULAMALAR Doç. Dr. Mensur NUREDİN,	80
İNGİLİZCEYİ ÖĞRETEN TÜRK VE ARNAVUT ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN EN SIK KULLANILAN KELİME MODELLERİ Doç. Dr. Nina DASKALOVSKA	90
AYNI TOPRAKLARDAN FARKLI EDEBİYATLARA FÜRUZAN'IN VE İVO ANDRİÇİN HİKÂYELERİNDE ÇOCUK OLMAK Yrd. Doç. Dr. SİBEL BAYRAM,	104
MAKEDONYA CUMHURİYETİNDE YAŞAYAN TÜRK ÖĞRENCİLERİNİN OKULLARA ULAŞABİLİRLİĞİ Dr. Elvira KALAÇ	122
KÜLTÜRİZMİN HİZMETİNDE BİR TAKIM EDEBİYAT VE EĞİTİCİ MALZEMELER Doktora adayı, Suada A. DZOGOVIĆ, Prof. dr. Redžep ŠKRIJELJ	130

BAŞ YAZI

Balkanlar'da başta Türkçe olmak üzere, İngilizce ve Makedonca gibi üç ayrı dilde makaleleri ihtiva eden ve Rumeli'deki Türk – İslam kültürü yanısıra, genel olarak tarih, edebiyat ile sosyal ve iktisadi hayatla ilgili konuları yayınlayan yegane uluslararası ilmi – araştırma dergisi olması hasebiyle, hakemli bir dergi hüviyetine sahip olan HİKMET dergisinin 27. sayısı elinizde bulunmaktadır. Bu 27. sayı, değişik mahiyette ve farklı makaleleri içeren önemli bir dergi olarak HİKMET'in bu 27. sayısı ile Türk bilim kamuoyu yanısıra, uluslararası bilim kamuoyu karşısına da çıktığımızı memnuniyetle bildirmekteyiz. Geçen sayıdan itibaren, HİKMET dergisinin Bilim ve Hakem Kurulu'na 7 değişik ülkeden üyelerin katıldıklarını iftiharla bildirmekteyiz. HİKMET dergisinin geçen sayıdan itibaren yeni bir uluslararası boyuta, farklı bir kon-

sept ve formata kavuştuğunu bildirmek istiyoruz. Bundan böyle, HİKMET dergisi uluslararası ilmi dergiler tarama sistemine dahil olarak tam manasıyla hem ilmi seviyesini hem de uluslararası boyutunu yükselterek, tamamen uluslararası hakemli dergi hüviyetine kavuştuğunu rahatlıkla ifade edebiliriz.

HİKMET dergisinin bu 27. sayısında başta yurtiçi (Makedonya) olmak üzere yurtdışından da (Türkiye, Sırbistan-Sancak) gelen makaleleri yayınlamış bulunmaktayız. Yurtdışından HİKMET'e gönderilen makalelerin aslında yurtdışında HİKMET dergisine olan ilginin ve önemin bariz bir ispatı olsa gerek. Nitekim, HİKMET dergisinin Makedonya, Balkanlar, AB'nin değişik ülkelerine ve ABD'nin birkaç kütüphanesine gönderilmesi konusu, dergimizin uluslararası bir hüviyete ve boyuta kavuştuğunun önemli gösterge-

lerinden biri oluşunu düşünüyoruz. Yavaş, ancak sağlam adımlarla ilerleyen dergimize bundan böyle yurtiçi ve yurtdışından gönderilecek ve derginin uluslararası kıstasları ile yayın felsefesine uygun olan makalelerin yayınlanacağını ve HİKMET'in uluslararası boyutunun daha da genişleneceği kanaatindeyiz. Bilim ve Hakem Kurulu'nun yapmış olduğu titiz ve özeverili çalışmalarından dolayı HİKMET dergisi adına şükranlarımızı bildiriyoruz. Değerli okuyucular, HİKMET dergisinin bu 27. sayısına ilmi makalelerini gön-

derme zahmetinde bulunan yurtiçi ve yurtdışındaki değerli hocalarımıza ve bu makalelerin ilmi değerlendirmelerini yapma gayretinde bulunan HİKMET dergisinin Bilim ve Hakem Kurulu'nun değerli üyelerine, HİKMET dergisi ve ADEKSAM adına saygı ve şükranlarımızı bildirir, keza, HİKMET dergisinin teknik ve tasarımının hazırlanmasında hizmeti geçen herkese teşekkür eder, HİKMET dergisinin 28. sayısı ile karşınıza çıkıncaya dek hepiniz Allah'a emanet olun.

Mayıs, 2016 Gostivar
MAKEDONYA

Baş Editör:
Prof. Dr. Fadıl HOCA

İNGİLİZCEYİ ÖĞRETEN TÜRK VE ARNAVUT ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN EN SIK KULLANILAN KELİME MODELLERİ

Doç. Dr. Nina DASKALOVSKA
Makedonya – İştıp, "Gotse Delçev" Üniversitesi
E-mail: nina.daskalovska@ugd.edu.tr

Kabul edilmiş: 24.12.2015

Revize: 23.03.2016

Onaylanmış: 16.04.2016

Makale türü: 1.02 Genel bilimsel makale

ÖZET

1980 yıllarında yeni disiplin olarak beliriveren Korpus dilbilimi daha öncelere kıyasla dillerin daha iyi bir biçimde açıklanması ve incelenmesi için kaynaklar ve araçlar sağladı. Korpus dilbiliminin gelişmesi İngilizceyi öğrenenler tarafından yazılmış metinleri oluşturan İngilizceyi öğrenenler korpusun sağlanmasını oluşturdu. Bütün bu çalışmaların amacı öğretmenlerin dilinin açıklanması ve İngilizceyi öğrenen farklı öğretici gruplar, hem öğrenenler hem de kaynak konuşmacılar arasında farklılıkların tanımlanmasıdır. Bu korpuslar ikinci yabancı dil kabullenme alanında araştırmacılara ve öğretmenlere dilin öğrenmesinde eklenen süreçler hakkında yeni bilgiler edinmelerini sağladı. Aynı zamanda dilin öğrenilmesi ve derslerde iyileşme sağlandı. Bu çalışmada İngilizce öğrenen türk ve Arnavut öğretmenleri tarafından en sık kelimeleri kullanma modelleri hakkında araştırma sunulmaktadır. Sonuçlar sıralamada ilk en sık 10 kelimenin daha az kullanıldığını ve sıralamanın 30 ila 100. kelimeler arasında aşırı ölçüde kullanılma gösterdiler. Yapılan araştırma sonucu elde edilen ikinci bir görüş de araştırmacılar genel anlamda daha fazla kullandıkları ve kendi yazılarında daha subdil bir kelime hazinesi kullanmaktan kaçındıklarıdır.

Anahtar kelimeler: Dil öğrenenler kolordusu, dil arası, kontrastik analiz, frekvensiyon, kelime daracığı profili.

PATTERNS OF WORD FREQUENCY USED BY ALBANIAN AND TURKISH LEARNERS OF ENGLISH

Assoc. Prof. Dr. Nina DASKALOVSKA
Macedonia - Stip, "Goce Delcev" University
E-mail: nina.daskalovska@ugd.edu.mk

ABSTRACT

Corpus linguistics, which appeared as a new discipline in the 1980s, has provided sources and tools for a better description and analysis of languages than before. The development of corpus linguistics has led to the creation of non-native English corpora which contain texts produced by English learners with the aim of describing learner language and identifying the differences between different groups of English learners as well as between learners and native speakers. Learner corpora have enabled researchers in the fields of second/foreign language acquisition and second/foreign language teaching to gain new insights into the processes involved in language learning and to improve language learning and teaching. This paper presents a corpus-based study on the use of the most frequent words in the English language by Albanian and Turkish learners of English. The results demonstrate that Albanian and Turkish learners tend to underuse the first 10 most frequent words, but overuse many of the words from the 30 to the 100 band. Another insight from the study is that learners use more general content words and avoid using more nuanced vocabulary in their writing.

Keywords: learner corpora, interlanguage, contrastive analysis, frequency, vocabulary profile

1. GİRİŞ

1980 li yıllarda Korpus dilbiliminin belirivermesiyle dille ilgili araştırmalarda yeni bir döneme imza attı. Bu oluşum eskiye kıyasla dillerin daha iyi açıklanması ve incelenmesi için kaynak ve araçlar sağladı. Korpus şu şekilde de açıklanabilir “dilin örnekleri olarak kullanılmak amacıyla dil kriterlerinin açık sıralamasına göre yerleştirilmiş ve seçilmiş dilin kısımlarının temelidir”, (Sinclair, 1996) uygun bir yazılım ile bu baz farklı açılardan araştırılabilir ve incelenebilir. Tüm bunlar dilin kullanımı ve dil hakkında belirli sonuçlara varılmak için yapılmaktadır. Honston’un ileri sürdüğüne göre (Honston , 2002), “Korpus dille ilgili yeni bilgiler içermez fakat yazılım daha önceden bilinene yeni bir perspektif sunmaktadır” (sayfa 3). Elektronik süreçleme, otantiklik ile tanıtımlık içeren kendi özelliklerine dayanan araştırmaların, korpusa dayalı araştırmalara kıyasla birkaç önceliği vardır (McEnery ,Xiao & Tono, 2006, sayfa 5-7). Araştırmacının dil analizi için örnekleri uydurduğu ve sezgi ile içgözleme dayandırdığı sezgiye dayalı araştırmalara kıyasla korpusa dayalı araştırmalar güveni ve gerçekçiliği arttırmaktadırlar çünkü “ orijinal verileri gözlemlemeye” dayanırlar. (Adolphs, 2006 , sayfa 6) Korpusların bulunduğu büyük olanaklardan dolayı onlar dilbiliminin hemende tüm alanlarında kullanılır.

Farklı amaçlar için farklı korpus çeşitleri oluşturulur. Özelleştirilmiş, karşılaştırmalı, paralel, pedagojik, tarihi, diyakronik ve dil araştırmacıları korpusları gibi. (Honston, 2002, sayfa 14-16)

2. İNGİLİZCEYİ

ARAŞTIRANLAR KORPUSU:

İngilizceyi anadili gibi konuşanların korpusları yanısıra 1990’ lı yıllarda İngilizce öğreticileri tarafından yazılmış metinleri barındıran öğreticiler korpusunun oluşumu başladı. Bunun amacı öğreticiler dilinin açılanması ve İngilizce öğreticilerden farklı gruplar arasındaki farklılıkların tanımlanmalarıdır. Aynı zamanda öğreticiler ve ana diliolarak konuşmacılar arasındaki farkı saptamak u amaçta yer alır. Öğretici korpusların gelişmesi araştırmacılara 2. Yabancı dilin kabullenmesinde dili öğrenme süreçlerinde öğretmenlerin yeni bilgiler edinmelerinde yardımcı olmak ve dilin öğrenilmesi ile dersleri iyileştirmek .

Mekenerri ve Ksiaonun ileri dürdükleri gibi (McEnery and Xiao 2011)”dil pedagojisinde öğreticiler korkusunun oluşması ve kullanılması ile dil arası araştırmalar korpuslara dayalı dil araştırmalarında mevcut en heyecanlı olaylar olarak selamlanmıştır”. Öğreticiler korpüslerinden daha önemli olanlaran birkaçı şunlardır: İnternational

Corpus of Learner English (ICLE), Longman Learnes, Corpus (LLC) ve Hong Kong University of Science and Technology (HKUST) learner corpus (Granger, 1998).

Grencere göre) Grenger, 1998, 2002), korpus eğreticileri genelde iki metodolojik yaklaşımla istifade edilmektedirler: dil arasının kontrastiv analizi (Contrastive Interlanguage Analysis – CIA), bu ”anadili gibi konuşanlar öğreticileri ile farklı diller öğreticileri arasındaki kvantitatif ve kvalitativ karşılaştırmalardan oluşmaktadır” buna bilgisayar yardımıyla yalnızların analizine de ekleyebiliriz (Computer-Aided Error Analysis) bununla öğreticilerin dil arası yalnızları araştırılmaktadır. Dil arasının tezatlı incelenmesi iki tür karşılaştırma içermektedir(Granger,2002 yılı,sayfa 12):

- Anadili ve aradili karşılaştırılması:
- Farklı aradillerin karşılaştırılması

Dilbilimciler Anadili ve aradilin karşılaştırılmasıyla öğreticilerin konuşma ve yazı dili özelliklerini belirleyebilirler. Bunlar bu şekliyle anadili gibi konuşmacılardan ayrılmaktadırlar çünkü bazı kelimelerin kullanılabilmesi için yalnızlar ve eğilimler de eklenmektedir. Anadili gibi konuşanlardan kelimeler,deyimler ve yapıların kullanabilmesi, diğer yandan ise farklı anadili olan öğreticilerin verilerine dayalı karşılaştırmayla dil arasındaki hangi yalnız ve özelliklerin gelişmeli ve tüm

öğreticiler için aynı oldukları hangileri ise de kendi ana dillerinin etkisi sonucudurlar. (Altenberg ,2002) uzun bir zamandan sonra ikinci dilin kabul edilmesindeki transferin rolü ara dilin en önemli faktörleri gibi tekrardan dikkatı çekebiliyorlar çünkü ikinci yabancı dilin benimsenmesi alanında yapılan araştırmalar ikinci yabancı dilin benimsenmesinde ana dilinin etkisinin sorusuna hala kesin cevaplar veremiyorlar. Öğreticiler korpüsleri araştırmaları büyük ölçüde iyileştirecek ikinci yabancı dilin benimsenmesindeki araştırmaları büyük ölçüde iyileştirebilir aynı şekilde yabancı dil derslerini de etkileyebilir. (Leech,1998). Korpusler vasıtasıyla araştırılacak bakış açılardan biri öğreticiler tarafından kullanılan kelimelerin yoğunluğudur.

3. KELİMELERİN YOĞUNLUĞU

Dili doğru bir biçimde kullanabilmek için öğrenciler çok sayıda kelimeler öğrenmeli. Kimi değerlendirmelere göre tahsilli İngilizler konuşmalarında 20 bine yakın İngilizce kelime ailesi bilmektedirler (Nation,2001, sayfa 9).

Fakat yerli konuşmacılar tarafından kullanılan kelimeler doğrultusundaki araştırma çalışmaları 20 bin kelimedenden %80 ‘ini sözlü ve yazılı metinlerdeki kelimeler oluşturmaktadır. “20 bin kelime her sonraki

grup korpustaki metinlerde tüm kelimele-ri daha az bir yüzdeliğini içermektedir (O' Keffe, McCarthy / Carter , 2007: sayfa 32).

Akademik metinlerde kullanılan en sık kelimelerden ilk bini 70%' ini, kalan bin kelime ise tüm kelimelerden %5'ini kapsamaktadır (Nation,2001 sayfa 16).

Bundan da görüldüğüne göre öğren-cilerin en önemli görevi ilk 2 bin kelimeyi benimsemek ve farklı durumlarda uygun bir şekilde nasıl kullanacaklarını öğren-mek. Öğreticilerin dili genelde “karmaşık” ve “stereotip” olarak açıklanır. Bu da yerli konuşmacılara kıyasla onların sözlüğünün kısıtlı olmasından kaynaklanabilir (Ring-bon, 1998, sayfa 49). Korpuslar yardımıyla yapılan araştırmaların avantajlarından biri o dur ki yabancı dil öğreticilerin ve yerli konuşmacılar tarafından kullanılan kelimel-erin yoğunluğu hakkında bilgi sağlayabilme-sidir. Bu bilgilerin karşılaştırılmalarıyla her iki grup tarafından kelimelerin kullanılma modelleri tanımlanabilir farklılıklar tespit edilir ve öğreticiler tarafından belirli kelim-elerin daha fazla yada daha az kullanılma-ları hakkında belirlemeler yapılabilir. Yerli konuşmacıların ve yabancı dil öğreticileri-nin arasındaki ayrım hakkında daha fazla bilgi edinmek için Ringbon ilk bin en sık kullanılan kelimeyi yerli konuşmacılar korpusu ile öğreticiler korpusuna yer-leştirmiş. Bu araştırmada 7 farklı ana dilin-den ileri seviyede öğrencilerin metinler-ini yerleştirmiştir. O ilk yirmi kelimenin

benzerliğini bulabilmiş, bunlar da her iki korpusta en kullanımlı kelimelerdir (the, of ,to ,and ,a) fakat 30 ila 100. dereceden kelimeler arasında farklılıklar mevcutmuş. Örneğin: İleri seviyede öğrenciler kimi fonksiyonel kelimeleri ve lehçeleri yerli konuşmacılardan çok daha sık kullanıyorlar. Bu gruba yardımcı fiiller (are, have, con, do), kişi zamirleri (I, you, we) , negasyon-lar (not) ve bağlaçlar (or, but, if). Daha az kullanılan kelimelerden bazıları ise işaret zamirleridir (this, these) ve tümleçler (by, from). Diğer bir bulgu da öğreticilerin bazı isimleri aşırı kullandıklarıdır (pople, time, way, things) ve kimi fiiler (thnink , get). Think fiilinin kullanımı özel olarak ilginçtir. Yerli konuşmacılar korpusuna kıyasla ki on-larda bu fiilin kullanma yoğunluğu 10 bine 6 dır. Öğreticiler ise 16 ila 30 defa arası kul-lanıyorlar. Kanaata göre alternatif kelimel-erin kullanılabilirdiği durumlarda bile bu fiili kullanırlar. Believe, consider yada judge durumlarındaki gibi. Bunu da güvensizlik-ten yapıyorlar (Cobb, 2003).

Yinde de Ringborn farklı ana dilleri olan öğreticiler arasında kimi farklılıkların olduğunu işaret etmektedir. Çünkü bazı öğreticiler belirli kelimelerei daha sık kul-lanırken diğerleri daha seyrek kullanırlar bu da belirli kelimelerin kullanılması, onların ana dillerinin etkisi altındadır (Ringborn, 1998: sayfa 48).

Kob (Cobb,2003) bu araştırmayı Kvebek'ten öğrencilerle tekrarlamış ve sonuçları Avrupa'dan öğrencilerle karşılaştırmış ve ilk 100 en sık kullanılan kelime modellerinin hemende benzer olduklarını görmüş. O aynı şekilde ilk 750 en sık kullanılan kelimeyi Kvebek katılımcılarıyla ve İngilizce öğrenmek için malzemelerdeki kelimelerle karşılaştırma da yapmış. O öğretmenlerin kabarık sayıda diyalektik kelimeleri kullanmaya devam ettikleri kanaatine varmıştır. Örneğin Strong kelimesini alternatif kelimeler yerine powerful, solid yada dynamic gibi. Sonunda kelime darağacını profilleme yazılımını kullanmış bunu da korpusta tüm kelimelerin profillerinin yerli konuşmacıların korusuyla birlikte oluşması için yapmış. VocabProfilers (Laufer & Nations , 1995).

Araştırma sonuçları ileri seviyede öğrencilerin ödev yazılarında kullanılan kelimelerin 90%' ı en sık kullanılan ilk 1000 kelimeye aittirler. Bu da ileri seviyedeki öğrencilerin konuşmanın sınırını sözlüğünden faydalandıklarını göstermektedir. Bu da bir kez daha aşırı kullanım hipotezini tasdiklamaktadır. Daha sonraları öğretmenlerin dil hakimiyetlerine göre korpus birkaç daha küçük korpusa ayrıldığında yapılan analiz dil hakimiyetinin büyümesi ile genel diyalektik kelimelerin kullanımı yavaş yavaş azalmaktadır ve öğrenciler daha subdil alternative ifadeler kullanmaya başlarlar.

4. METODOLOJİ

Bu çalışmanın amacı Makedonya Cumhuriyetinde İngilizce öğretmen türk ve arnavut öğretmenlerini ilk yüz en sık kelimenin kullanma modellerini belirlemektir. İncelemeye ait verilerin İngilizce üreticiler Makedonya korpusundan alınmıştır (MELC), ve bundan sadece türk ve arnavut öğretmenler tarafından yazılmış olan

metinlerin yer aldığı iki alt korpus genellenmiştir. Bundan önceki iki çalışma sonuçlarının karşılaştırılabilmesi için araştırmaya sadece B1,B2 ve C1 seviyeleri dahil edildiler. Türk öğretmenlerin korpus altısı daha küçüktür ve 3238 kelimeyi ve 8 öğrenciyi kapsamaktadır. Arnavut öğretmenlerden oluşan ikinci alt korpusta 38 öğrenci ve 19,408 kelime yer almaktadır.

4.1. Kelimelerin toplam yoğunluğu

Kendi yoğunluklarıyla birlikte alt korpusta tüm kelimeler listesinin oluşturulması amacıyla her iki alt korpus kelime darağacı profille yazılımına eklendiler. Ant-Conc 3.2.1 (Anthony,2007). Birinci tabela yerli konuşmacıların korusunda en sık ilk yüz kelimenin yoğunluğunu göstermektedir LOC-NESS ve iki alt korpusta.

Tabela 1. İlk 100 kelimenin yoğunluğu (%)

Kelime	Yerli konuşmacılar	Arnavut öğretici	Türk öğretici
1 - the	6.6	3.7	2.7
1-10	25.6	19.1	16.7
1-30	37.2	30.4	26.6
1-50	42.8	41.1	38.7
1-70	46.8	44.8	42.5
1-100	51.3	52.4	49.9

'the' üyesi ayrı bir biçimde verilmiştir çünkü yerli konuşmacıların tüm korpuslarında en sık kullanılan kelimeyi oluşturmaktadır. Ringbornun çalışmalarında (Ringborn,1998), bu kelimenin yoğunluğu öğrenciler korpuslarında 5.0 dan 6.1 e kadar hareket etmektedir. Bu da öğrencilerin bu kelimeyi yerli konuşmacılardan daha seyrek kullandıklarını göstermektedir.

Bu araştırma sonuçları arnavut ve türk öğrencilerinin 'the' üyesini yerli konuşmacılar ve diğer ingilizce öğrencilerden çok daha seyrek kullandıklarını göstermektedir. Bundan başka yerli konuşmacılar korpusundaki kelimelerin 25% oluşturan ilk 10 en sık kelime yoğunluğu ve 25.5% ile 26.3% arasında ve Ringbornun çalışmalarında 7 öğrenciler korpusunda türk ve arnavut öğrencilerini bu kelimeleri çok daha seyrek kullandıklarını göstermektedir. Diğer yandan yerli konuşmacılar korpusunda 30den 100 dereceye kadar kelimelerin

14.1% ni kapsamaktadır, türk ve arnavut öğrencilerin korpusunda ise bu %lik 22%ile 23.3% arasında değişmektedir. Bu da türk ve arnavut öğrencilerin ilk en sık kelimeyi daha seyrek kullandıklarını göstermektedir. Çünkü 30 ila 100 derece arasındaki kelimelerin aşırı kullanıldıkları görüşü mevcuttur. İlk 10 kelime (the,a) üyeleri, (of,to,in) sıfatlar,yardımcı fiiler (is,be), bağlaç 'and' işaret zamiri 'that' ve zamir 'it' bu kelimelerden bazılarının daha seyrek kullanılma sebebinin anlaşılması amacıyla o kelimelerin öğrencilerin ana dillerindeki kullanımına bakmak gerekir.

Tabela 2. İlk 10 en sık kelime (10,000 kelimedede)

Kelime	Yerli konuşmacı	Arnavut öğretici	Türk öğretici
1. the	662	373	303
2. of	357	113	81
3. to	323	304	273
4. and	227	258	273
5. a	211	184	189
6. is	203	163	177
7. in	197	148	162
8. that	179	163	84
9. be	102	84	39
10. it	97	117	90

4.1.1 Belirtili ve belirtisiz nesne

Lindita Kaçani tarafından yapılan araştırmalar (2014), ve 40 arnavut talebesinin yazılı metinlerinin incelendiği araştırmada öğrencilerin nesneyi yalnız kullandıkları yada atladıkları öğrenildi. Anlaşılan bunun biricik sebebi ingiliz ve arnavut dillerindeki nesne farklılığıdır. İngilizceye kıyasla arnavutçada belirlilik isime eklemekle oluşur. Belirtisiz nesnenin nje (one) kullanımını ise mecburi değildir.

Bunun benzeri olarak türk dilinde belirtili dile getirmek için özel kelime yoktur. Belirti bildiren ekler cümlede doğrudan eylem olan isime ekleniyorlar. Tüm diğer durumlarda nesne muhtevadan anlaşılır. Belirtisiz nesne durumunda türkçede sadece bir belirtisiz nesne vardır bir(one). Türk araştırmacılar tarafından nesnenin kullanımı doğrultusunda yapılan incelemeler de türklerin belirtili nesneyi daha seyrek kullandıkları görülmüştür. Abuşihab tarafından yapılan araştırmada (Abushhihab,2014) en sık rastlanan dil bilgisi yalnız nesnenin kullanımı olmuştur (tüm yalnızların 29%u), bunların 80%ini nesnenin düşmesi oluştururken 20%isini yalnız kullanım oluşturmaktadır. Başka bir makalede (Erkaya,2012), nesnenin kullanımındaki yalnızlar oranı toplam yalnızların %15.4ünü oluşturmaktadır.

İkinci tabelanın gösterdiğine göre arnavut ve türk öğretmenler tarafından belirli nesnenin kullanılması yerli konuşmacılara

kıyasla 50% daha azdır. Belirtisiz nesne “a” aynı şekilde yerli konuşmacılar tarafından daha az kullanılır amma fark bu kadar büyük değildir. Belirtisiz nesne “an” yerli konuşmacılar korpusunda 45 defa karşımıza çıkarken arnavut öğretmenler tarafından sadece 14 ve türk öğretmenler tarafından 24 defa kullanılmıştır. Araştırma sonuçları bu öğretmenler tarafından daha seyrek kullanılmasını onların ana dillerinin etkisine bağlamaktadır.

4.2.2 Zarflar

İngiliz dilindeki en sık zarfların yerli konuşmacılar ile arnavut ve türk öğretmenler tarafından kullanılmaları doğrultusunda yapılan karşılaştırma öğretmenlerin tüm zarfları (of,to,in) daha seyrek kullandıkları bu da özel olarak “of” zarfının kullanımında göze çarpmaktadır, daha seyrek kullanılan diğer zarflar ise “by” ve “into” durlar.

Diğer yandan her iki gruptan öğretmenler “with”, “on” ve “at” zarflarını aşırı ölçüde kullanmaktadırlar. Arnavut öğretmenleri tarafından yapılan yalnızlıkların incelendiği araştırmalar onların zamirlerin kurallı bir biçimde kullanmalarını öğrenmelerinde zorlukların mevcut olduğunu göstermektedir. Çünkü ingiliz ve arnavut zarfları arasında yazışma yoktur. Aslında birkaç ingiliz zarfının kullanımda arnavut dilindeki bir zarf gibi aynı kullanımı ve fonksiyonu vardır. (İseni,2013: Kaçani,2014). Bunun yanı sıra “zarfların

rolü eklerin kullanımı vasıtasıyla da yapılır” (Delija & Koruti 2013, sayfa 125). Örneğin, arnavut zarfı “ne” genelde “to” ve “at” iki ingiliz zarfı yerine kullanılır (Kaçani, 2014). Aynı şekilde arnavut öğreticiler için “in”, “at”, ve “on” zarfları arasında ayırım yapabilmeleri zordur. Bu öğreticiler için diğer sorun “by” ve “with” zarfları arasındaki farkı yakalamaktır. (İseni, 2013) Heralde onların aşırı ölçüde “with” zarfını kullanma sebebi budur. “by” zarfını ise daha seyrek kullanıyorlar.

Türk araştırmacılarla yapılan incelemelerde (Abushihab, 2014) zarflara bağlı yalnızlıklar nesne kullanımından sonra ikinci en sık dil bilgisi yalnızlığını oluşturmaktadır.

Bu yalnızlıklar Abushihab araştırmalarında tüm yalnızların 28%ni (Abushihab, 2014) Erkayanın araştırmalarında ise bu oran 10%dur. (Erkaya, 2012), Mazangija ve Lozadanın araştırmalarında ise (Masangya ve Lozada, Erkayada alıntı, 2012), zarfların kullanım yalnızları tüm yalnızların 45%ni oluşturmaktaymış. Müellifler yaptıkları araştırmalar sonucu bunun böyle olmasının birinci sebebi olarak türk dilindeki nesne sistemini ingilizcedeki sistemden tamamen farklı olduğuna bağlamaktadırlar. Çünkü türk dilinde zarflar son ekler olarak kullanılmaktadır. “in”, “on” ve “at” kimi zarflarda sadece bir son ek (-da) farklı olarak yazılır, o da bir önceki sese kıyasla ses uyumuna göre gerçekleştirilir.

4.2 Fiillerin yoğunluğu

En sık 100 kelimedenden yoğunluğu fonksiyonel kelimeler olmalarına rağmen aynı şekilde birtakım diyalektik kelimeler de vardır ki isimler ve zamirler gibi fiiller kategorisine girerler. Bu bölümde fiillerin yoğunluğunu gözden geçireceğimiz tabela 3 ‘be’, ‘have’, ‘do’, ‘can’, gibi en sık yardımcı fiil olarak kullanılan fiillerin yoğunluğunu göstermektedir.

Tabela 3. 10,000 kelimedede en sık fiillerin yoğunluğu

Fiiller	Yerli konuşmacılar	Arnavut öğreticiler	Türk öğreticiler
be	467	530	501
have	110	137	144
do	50	86	75
can	55	82	51
Toplam	682	835	771

Sayıların gösterdiği gibi her iki grup öğreticileri bu fiilleri yerli konuşmacılar daha sık kullanmaktadırlar. Durum Ringborn’un araştırmalarına katılan gruplarla da benzerlik göstermektedir (Ringbom, 1998). Buradaki tek fark Türk öğreticiler tarafından “can” modal fiilinin kullanılmasıdır. Eğer en sık kullanılan ana fiillere bakarsak bazı fiillerin aşırı kullanıldıklarını görebiliriz. Kimileri de daha az kullanılmaktadır.

(Tabela 4)

Tabela 4. 10,000 kelimedede en sık baş fiillerin yoğunluğu.

Fiiller	Yerli konuşmacılar	Arnavut öğreticiler	Türk öğreticiler
think	6	19	12
get	6	11	6
make	14	10	9
become	28	7	/
want	7	19	30
take	9	14	3
find	3	12	/
know	4	30	15
use	13	3	3
go	5	29	63
live	3	9	6
believe	10	5	6
feel	10	12	3

Yerli konuşmacılara kıyasla öğreticiler tarafından çok daha sık kullanılan fiiller şunlardır: ‘think’, ‘want’, ‘know’ ve ‘go’. Bu özellik başka anadili olan öğreticiler için de geçerlidir (Ringbom, 1998). Diğer yandan ‘become’, ‘use’ ve ‘believe’ gibi fiiller Arnavut ve Türk öğreticileri tarafından daha seyrek kullanılıyor. Bunun böyle olması sebeplerinden biri de yazılı ödevlerde verilen farklı konularda olabilir.

Fakat yine de bu veriler Ringbom’ un öğreticilerinin dilini anlaşılmas ve stereotip yapan aşırı derecede genel kelimelerin old-

uğu hipotezini tasdiklamaktadır (Örneğin: think), alternative kelimelerin yerine (örneğin: believe).

4.3. Kelime daracağı (vokabular) profile

Cümlelerle örnekler ve metinde yer alan kelimeler listesi yada onların yoğunluğuyla ki korpus listesinin genelleştirilmesinden mada yazılım programları aynı şekilde verilen metinde kullanılan daracağı profilini yaratmakta yardımcı olabilirler. Böyle bir yazılım VocabProfiler ‘dir.

(www.lexutor.ca/vp/eng/) bu yazılım İngilizcede ilk ve ikinci bin en sık kullanılan kelime sayısını göstermektedir. Akademik listeye ait olan kelimeler (AWL) ve geriye kalan kelimeler. Son kategori diğer dalga derecelerinden kelimeler içermektedir. Arnavut ve Türk öğreticiler tarafından yazılan metinlerde diyalektik profilin gösterdiğine göre metinlerin %85’ i İngiliz dilindeki en sık bin kelimeyi içerirler. Geri kalan bin kelimededen ise sadece 6-7% ‘ si kullanılmıştır. Akademik listede kullanılan kelimelerin durumu da aynı düşüktür. Geri kalan kelimelerin analizi kelimelerin çoğu (5-6%) yanlış yazılan kelimelerin olduklarını gösterir.

Tabela 5. Diyalektik Profil

Kelime hacmi	Y a z ı dili ИГ	Konuşma dili ИГ	Yazı dili АИ	Y a z ı d i l i ТИ
1-1,000	70%	80%	85.4%	84%
1,001 – 2,000	10%	5%	5.9%	7.4%
A W L words	10%	5%	1.1%	0.9%
Off-list words	10%	10%	7.6%	7.8%

*Yerli öğretmenlere ait veriler Cobb’ dan alınmıştır, 2003

** ИГ (yerli öğretmenler) , АИ (arnavut öğretmenleri) , ТИ (türk öğretmenleri)

Yerli öğretmenlere kıyasla öğretmenler tarafından yazılı metinlerde kelimelerin kullanımı yerli öğretmenlerin yazılı metinlerinden çok sözlü konuşmalarına daha fazla benzemektedir.

Sözlü ifadenin “ kelimelerde nüans farklılığı gerektirmez çünkü nüanslar anlam bakımından, muhtevadan, durumdan ve yüz ifadesinden anlaşılabilir”olduğu göz önünde bulundurulur. (Cobb, 2003), neticeler arnavut ve türk öğretmenlerinin seyrek alternative kelimeler yerine daha genel kelimeler kullanma eğiliminde olduklarını göstermektedir.

5. SONUÇ

İngilizce öğretmenlerin korpusları öğretmenlerin ara dili hakkında değerli bilgiler verebilirler. Öğretmenler korpuslarının incelenmesiyle öğrenci grupların dil gelişmelerindeki farklı dönemlere karakteristik olan eğilimleri ve belirli özellikleri tanımlanabilir. Bunun yanı sıra belirli öğretmenler korpusunu diğer öğretmenler korpuslarıyla karşılaştırma yaparken yapılan yanlışların öğrenme sürecinin ayrılmaz bir bölümü olup olmadığı saptanabilir yada yanlışlar onların kendi ana dilleri etkisinden ortaya çıkar ve sonunda öğretmenler korpuslarını anadili konuşmacı korpuslarıyla yapılan karşılaştırmalarla öğretmenler tarafından dilin kullanımındaki özelliklerin yerli konuşmacılarınkinden farklı olan durumlar gözetlenebilir. Korpuslardan faydalanma şekillerinden biri de öğrencilerin yazılarında veya konuşmalarında kullandıkları kelime yoğunluğunun genelleştirme vasıtasıdır.

Bu çalışma türk ve arnavut ingiliz dili öğretmenlerinin ilk 10 en sık kelimeleri daha seyrek kullanma eğiliminde olduklarını göstermektedir.Fakat aynıları 30 ila 100derece arasındaki kelimeleri aşırı bir şekilde kullanmaktadırlar. Bu fenomenin sebeplerinden biri de onların ana dillerinin etkisidir. Bundan hareketle ingilizce dili

derslerine ait amprikasyonlardan biri dilin bu bakış açılara özel dikkat edilmesi gerektiğidir ve alıştırmalar için daha fazla olanakların sağlanamsıdır. Böylelikle öğreticiler kendi anadilleri ve ingilizce arasındaki farklılıkları daha iyi bir şekilde farkedebilecek ve anlayabilecekler.

Bu çalışmayla ilgili elde edilen diğer önemli görüş öğreticilerin daha genel dilyalektik kelimeleri kullanmayı terich ettikleri ve ayrıntılı kelimeleri kullanamktan kaçındıklarıdır. Herhalde onların bu kelimeler hakkında pasif bilgisi vardır fakat daha verimli amaçlar doğrultusunda nasıl kullanacaklarından emin değiller. Bundan dolayı kelimelerin verimli bir şekilde kullanılma olanaklarının sağlanması öğreticilere daha farklı kelimeler kullanmalarını sağlayacak böylelikle onların metinleri de yerli konuşmacılar tarafından yazılan metinlere daha benzerli olacaktır.

BEYAN

Yazar çıkar çatışması olmadığına beyan etmektedir.

6. KAYNAKÇA

Abushihab, I. (2014). An analysis of grammatical errors in writing made by Turkish learners of English as a foreign language. *International Journal of Linguistics*(6)4, 213-223.

Adolphs, S. (2006). *Introducing electronic text analysis: A practical guide for language and literary studies*. London: Routledge.

Altenberg, B. (2002). Using bilingual corpus evidence in learner corpus research. In S. Granger, J. Hung and S. Petch-Tyson (eds.) *Computer Learner Corpora, Second Language Acquisition and Foreign Language Teaching*, pp. 37–54. Amsterdam: John Benjamins.

Anthony, L. (2007). Concordance Software Program. Retrieved from:

http://www.antlab.sci.waseda.ac.jp/antconc_index.html

Cobb, T. (2003). Analyzing late interlanguage with learner corpora: Quebec replications of three European studies. *Canadian Modern Language Review*, 59(3), 393-423.

Delija, S. & Koruti, O. (2013). Challenges in teaching prepositions in a language classroom. *Journal of Education and Practice* (4)13, 124-130.

Erkaya, O.R. (2012). Vocabulary and L1 interference – Error analysis of Turkish students’ English essays. *MEXTESOL Journal*, (36)2, 1-11.

Granger S.(1998) *Learner English on Computer*. Addison Wesley Longman: London & New York.

Granger, S. (1998). The computer learner corpus: a versatile new source of data for SLA research. In S. Granger, (Ed.), *Learner English on Computer*. Addison Wesley Longman: London & New York.

Granger, S., Hung, J. and Petch-Tyson, S. (eds.) (2002) *Computer Learner Corpora, Second Language Acquisition, and Foreign Language Teaching*. Amsterdam: John Benjamins.

Granger, S. (2002). A bird’s-eye view of learner corpus research. In S. Granger, J. Hung and S. Petch-Tyson (eds.) *Computer Learner Corpora, Second Language Acquisition and Foreign Language Teaching*, pp. 3–33. Amsterdam: John Benjamins.

Hunston, S. (2002). *Corpora in applied linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Iseni, A. (2011). Assessment, testing and correcting students’ errors and mistakes. *Language Testing in Asia*(1)3, 60-90.

- Kaçani, L. (2014). Grammatical mistakes of Albanian students in learning English as a foreign language. *Mediterranean Journal of Social Sciences*(5)19, 323-329.
- Laufer, B., & Nation, P. (1995). Vocabulary size and use: Lexical richness in L2 written production. *Applied Linguistics*, 16, 307-322.
- Leech, G. (1998). Preface. In S. Granger (Ed.), *Learner English on Computer*. Addison Wesley Longman: London & New York.
- McEnery, T., Xiao, R. and Tono, Y. (2006) *Corpus-Based Language Studies: An Advanced Resource Book*. London: Routledge.
- McEnery, T. and Xiao, R. (2011). What corpora can offer in language teaching and learning. In E. Hinkel (Ed.), *Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning*. London: Routledge.
- Nation, I.S.P. (2001). *Learning vocabulary in another language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- O’Keeffe, A., McCarthy, M. and Carter, R (2007) *From Corpus to Classroom: Language Use and Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ringbom, H. (1998). Vocabulary frequencies in advanced learner English: A cross-linguistic approach. In S. Granger (Ed.), *Learner English on computer* (pp. 41-52). London: Longman.
- Sinclair, J. (1996). EAGLES preliminary recommendations on corpus typology. *EAG-TCWG-CTYP/P*. Pisa: ILC-CNR.